

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 06 · 2018

БЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

24 май – Денят на българската култура и на славянската писменост • Május 24. – A bolgár kultúra és a szláv írásbeliség ünnepe

Ден на Ботев и на загиналите за свободата • Hriszto Botevre és a szabadságharcosokra emlékezünk

Закриване на годината в Българската детска градина • Évzáró a Bolgár óvodában

ПО СЛУЧАЙ 24 МАЙ

АВТОР
Габриела
Хаджукостова

SZERZŐ
Hadzsikosztova
Gabriella

Един от най-светлите и най-истинските български празници е Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост. Празникът организиран около храма „Св.Св Кирил и Методий“ започна с празнична неделна литургия.

В разнообразната програма взеха участие учениците от Българското училище за роден език, децата от Българската детска градина, учениците от училище „Кирил и Методий“ в Залавар, учениците от Основното училище в Шармелек. Във втората част на програмата видяхме изпълнения на танцовите ансамбли

„Росица“, „Янтра“ и „Мартеница“ и групата за автентичен фолклор „Зорница“, на оркестър „Право“ и на оркестър „Т’Ракия“. Гостува ни съставът от с. Войнягово от България и ансамбъл Пиперлии на българите от Гърция. ♦ На празника присъстваха гости от Винга – представители на банатските българи, гости от български-

те общности в Словакия, Гърция, приятелите ни от Залавар и Шармелек, кметът на Залавар Илдико Хорват, кметът на Шармелек Тибор Хорват, учениците от училище „Кирил и Методий“ в Залавар и от училището в Шармелек, българи от цяла Унгария – от Печ, Дебрецен, Фелшожолца, Мишколи, Шопрон, Сегед, Халастелек, Дунахарасти, Сигетсентмиклош и други краища на страната. ♦ Това е доказателство, че усилията, положени през изминалите години, са увенчани с успех. Българската общност в Унгария е превърнала създадените от нея институции в духовен център и в международно отношение. ♦ През изминалите сто години сме създали училище – което тази година празнува своя вековен юбилей с поредица от събития. На 25 февруари отпразнувахме 100 години от геня, в който училището разтваря врати. На 29 септември ще отбележим юбилея с тържествен галаконцерт с участието на световно известния хор „Богра смяна“, създаден от бележития диригент и музикален педагог Бончо Бонев – роден също като много от нас в Поликраище. ♦ Изградили сме църква и културен дом, които са средище на българската култура и на православната вяра в Унгария. ♦ Какво означава 24 май за нас – българите в Унгария? Какво сме допринесли за българската култура и образование? ♦ Българската общност в Унгария разполага не само с богато минало и редица ин-

ституции, но притежава и сериозен интелектуален потенциал, който представя културните ценности на българската националност. ♦ Важен принос за това има списание „Хемус“, което обединява широк кръг от творци и като мост между две култури, отделя внимание на нашата уникална българска общност в сърцето на Европа, създава хроника на културния живот на българите в Унгария, помещава най-доброто от съвременната българска литература на двата езика. ♦ Важен принос за това има единственият професионален български театър зад граница Малко театро. Театърът, който за изминалите 20 години, работейки с над 80 творци от двете държави, допринася с творческата си работа за обогатяването на двете национални култури, като с това дава своя дял за пълнотата и богатството и на общата европейска култура и възпитава младото поколение на любов към изкуството – към театъра, литературата, музиката и към звънката българска реч. ♦ Важен принос има групата на българските художници, живеещи и работещи в Унгария, и техните многобройни самостоятелни и общи изложби в Унгария и чужбина. Те вече разполагат с постоянната експозиция и редица самостоятелни изложби в създадената от БРС Българска галерия Б44. ♦ Важен принос имат танцовите ансамбли „Росица“, „Янтра“ и

„Мартеница“. Пресъздавайки пъстротата на българския фолклор със своя репертоар, включващ автентични танци от всички етнографски области на България, съставите изграят важна роля за запазване и идентичността на българите в Унгария и присъстват на афиша на много фестивали в България, Унгария и Европа. С виртуозните си изпълнения печелят признанието на публиката. ♦ Важен принос има Групата за автентичен фолклор „Зорница“, която е гръбнака на много наши празници. ♦ Важен принос имат и регици именити унгарски музиканти – виртуози, които сме привлекли и сме заразили с магията на българската музика, за да се превърнат в неразделна част от нашите празници, концертни прояви и юбилеи. ♦ Искам да поздравя по случай празника всички преподаватели в Българското училище за роден език, в българската камеогра на университета „Лоранг Йотвьош“ и в университета в Сегед, както и в Българската детска градина. ♦ Искам да поздравя по случай празника всички дейци на българската култура в Унгария – музиканти, художници, хореографи, режисьори, артисти, сценографи, танцьори, писатели и преводачи на българска литература и да им пожелаем сила, вътхновение и вяра в красивото и доброто и в изконно българското. ♦ *Честит празник!*

MÁJUS 24-E ALKALMÁBÓL

Az egyik legfényesebb és legigazabb bolgár ünnep a bolgár művelődés és kultúra és a szláv írásbeliség napja. Az ünnepség a Szt. Cirill és Szt. Metód templom kertjében került megrendezésre, és ünnepi vasárnapi liturgiával kezdődött.

A változatos műsorban részt vettek a Bolgár Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola diákjai, a Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda növendékei, illetve a zalavári és a sármelléki általános iskola tanulói. A műsor második részében láthattuk a Roszica, Jantra és a Martenica táncegyütteseket, illetve a Zornica hagyományörző csoport, a Pravo zenekar és T'Rakija zenekar fellépését. Vendégünk volt Vojnyagovo falu táncegyüttese és a Piperlii bolgár folklórcsoport Görögországból. ♦ Az ünnepen Vingából is voltak vendégek – a bánáti bolgárok képviselői, illetve vendégek a szlovákiai és görögországi bolgár közösségekből, zalavári és sármelléki ismerőseink, Horváth Ildikó, Zalavár polgármestere, Horváth Tibor, Sármellék polgármestere, a Sármelléki Általános Iskola és a Sármelléki Általános Iskola Zalavári Cirill-Metód Tagiskolájának tanulói, továbbá bolgárok egész Magyarországról: Pécsről, Debrecenből, Felsőzsolcáról, Sopronból, Szegedről, Halásztelekről, Dunaharasztriből, Szigetszentmiklósról stb. ♦ Ez a tény bizonyítja, hogy az elmúlt évek erőfeszítései sikeresek voltak. A magyarországi bolgár közösség az általa létrehozott intézményeket nemzetközi szintű szellemi központtá tette. ♦ Az elmúlt 100 évben létrehoztunk iskolát – amely idén ünnepli 100. évfordulóját egy sor eseménnyel. Február 25-én ünnepeltük annak a napnak a 100. évfordulóját, amikor az iskola megnyitotta kapuit. Szeptember 29-én a jubileumról gálakoncerttel emlékezünk meg, amelyen a világhírű kórus, a „Bodra smjana” lép fel, amelynek alapítója Boncso Boncsev neves karmester és zenepedagógus, aki,

mint sokan közülünk, szintén Polikraiste szülöttje. ♦ Felépítettünk templomot és kultúrházat, amelyek a bolgár kultúra és pravoszláv hit színterei Magyarországon. Mit jelent számunkra – magyarországi bolgárok számára – május 24-e? Mivel járultunk hozzá a bolgár kultúra és oktatás fejlődéséhez? ♦ A magyarországi bolgár közösség nemcsak gazdag múlttal és sok intézménnyel rendelkezik, hanem komoly intellektuális potenciálja is van, amely a bolgár nemzetiség kulturális értékeit mutatja be. ♦ Ebben fontos szerepet játszik a Haemus folyóirat is, amely alkotók széles körét egyesíti, hidat képez a két kultúra között, figyelmet fordít a mi egyedi bolgár kultúránkra Európa szívében, létre hozza a magyarországi bolgárok kulturális életének krónikáját, közli a mai bolgár irodalom legjobbjait mindkét nyelven. ♦ Hozzájárul ehhez az egyetlen professzionális határon túli bolgár színház, a Malko Teatro. A színház az elmúlt 20 évben több mint 80 művésszel dolgozott együtt mindkét országból, alkotótevékenységével gazdagítja mindkét nemzet kultúráját, illetve a sokszínű európai kultúrát is, és a művészet – színház, irodalom, zene és a csengő bolgár beszéd – iránti szeretetre neveli a fiatal nemzedéket. ♦ Fontos szerepe van a magyarországi bolgár képzőművészek csoportjának is, a számos egyéni és közös kiállításnak Magyarországon és külföldön. Már van állandó kiállításuk és volt számos önálló kiállításuk is a B44 Bolgár Galériában, amelyet a Bolgár Országos Önkormányzat hozott létre. ♦ Hozzájárulnak ehhez a Roszica, Jantra és Martenica táncegyüttesek. Repertoárjukkal bemutatják a tarka bolgár folklórt, az összes bolgár néprajzi régió autentikus táncait, amivel fontos szerepet játszanak a magyarországi bolgárok identitásának megőrzésében, illetve megjelennek számos bolgár, magyar és európai táncfesztivál plakátjain. Virtuóz előadásukkal mindig elnyerik a közönség tetszését. Fontos szerepet játszik a Zornica hagyományörző csoport, amely sok ünnepségünk gerincét képezi. Hozzájárulnak ehhez a neves magyar művészek is – olyan virtuózok, akiket megfertőztünk a bolgár zene mágiájával, hogy elválaszthatatlan részei legyenek ünnepeinknek, koncertjeinknek és évfordulóinknak. ♦ Szeretném köszönten az ünnep alkalmából a Bolgár Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola tanárait, az ELTE és a Szegedi Tudományegyetem bolgár szakának oktatóit, a Bolgár Óvoda pedagógusait. Szeretném köszönten még a bolgár kultúra összes magyarországi képviselőjét: zenészeket, festőművészeket, koreográfusokat, rendezőket, színészeket, díszlettervezőket, táncosokat, írókat és műfordítókat, és szeretnék nekik sok erőt, ihletet és a szépbe, jóba és az eredeti bolgárba vetett hitet kívánni nekik. ♦ **Boldog ünnepet!**

Министерството на културата отличитворци и артисти за приноса им в развитието на българската култура и духовност

С грамота за принос в популяризирането на българската култура и по повод 24 май са отличени от Унгария:

г-р Моника Фаркаш-Бараму – гр. Сегед

г-р Мария Николаева-Мажароф – гр. Мишколц

Тържественото връчване на наградите на Министерството на културата на Република България се състоя на 10 юни 2018 г. в Българския културен институт в Будапеща.

Честито на наградните!

A bolgár Kulturális Minisztérium kitüntetésekkel adott át a bolgár kultúra és szellemiség ápolása területén kiemelkedő tevékenységet nyújtó művészeknek és alkotóknak

A bolgár kultúra népszerűsítésért május 24. alkalmából kitüntető oklevelet vehetett át Magyarországon:

dr. Farkas-Baráthi Mónika – a Szegedi Tudományegyetem adjunktusa

dr. Nikolaeva Maria, Mazsaroff Miklós festő özvegye – Miskolc

A Bolgár Köztársaság Kulturális Minisztériuma kitüntetéseinek ünnepélyes átadására 2018. június 10-én került sor a budapesti Bolgár Kulturális Intézetben.

Gratulálunk a kitüntetetteknek!

ДЕН НА БОТЕВ И НА
ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА
И НЕЗАВИСИМОСТТА НА
БЪЛГАРИЯ

Традицията да се почита паметта на загинали-
те за свободата и независимостта на България
в Будапеща е свързана с изграждаенто на памет-
ника на Христо Ботев пред Българския културен
дом. Всяка година той е обсипан с венци и цветя,
поднесени от българските институции и орга-
низации.

Светла Къосева – директор на Българското
училище за роден език, почете паметта на
загиналите с кратко слово, което започна с
думите на Яне Сангански :
„Да живееш, значи да се бориш. Робът – за свобода,
а свободният – за съвършенство.“

HRISZTO BOTEV ÉS
A BULGÁRIA SZABADSÁGÁ-
ÉRT ÉS FÜGGETLENSÉGÉÉRT
ELHUNYTAК NAPJA

Az a hagyomány, hogy Budapesten is megemlékez-
zünk a Bulgária szabadságáért és függetlenségéért
elhunytakra, Hriszto Botev a Bolgár Művelődési Ház
előtti szobrának felállításához kapcsolódik. Minden
évben beborítják a koszorúk és virágok, amelyeket a
bolgár intézmények és szervezetek helyeznek el.
Kjoszeva Szvetla, a Bolgár Nemzetiségi
Nyelvoktató Iskola igazgatója rövid beszéddel
emlékezett meg a hősi halottakról, amelyet Jane
Szandanszki szavaival kezdett:
„Élni annyit jelent – harcolni. A rab a szabadságért, a
szabad pedig a tökéletességért.”

ХРИСТО БОТЕВ

Дамян Дамянов - поет (1964*)

Горд съм, че съм роден на една земя с
Него! Срам ме е, че с цели пет години е
по-млад от мене Той! Боя се, зазгето
съм написал само около две хиляди
стихотворения, а Той – толкова мно-
го - двадесет и четири! Аз ще раста на
години, ще пиша стихотворения и все
повече ще се смалявам пред Него. За-
щото Той е от върхове, които растат!
Ще расте Той от Милин камък и ще
остава над годините.

За Него в своите "Върхове" един груз
върх, Константин Константинов
пише: „Той даде всичко, което имаше, на
тая земя, дето отиде да умре: своята
неосъществена младост, своя гений, с
който цъфна голямата поезия на българ-
ския народ, остави ни един език, на който
ние още не можем да му се отблагодарим
достойно. Какво повече може да даде един
човек?”

За Него аз, който съм само една па-
гина между всички върхове, аз, който
съм никой, се осмелих да напиша само
две строфи! Не за да му отблагодаря –
това не мога; не и да го величая – той
си е великан, а само за да му се поклоня:

Само поетът и лудият могат
тъкмо тъй: с двеста другари
голи да влязат в големия огън
и крепост с глава да събарят!

Само поетът и лудият гръзват
с юмрук да трошат вековете!
Българийо, майко, горд съм до сълзи,
че раждаш и „луди“ поети!

Осмелих се да го нарека луд, защото
само лудите и гениите са способни на
подвиг! Казват, че в огъня и Хус полу-
гял ... Може би огънят е лудост! Навяр-
но и луд го е открил! Луд или гений!
Хиляди, милиони думи са казани и ще
бъдат казвани за Него, но никой не
изрече онова, най-вярното, което Той
изрече. Защото, без да знае, сякаш сам
за себе си писа:

Тоз, който пагне в бой за свобода,
той не умира ...

Гледам Го на портрета, този двадесет
и седем годишен момък, който с бра-
дата си ми прилича на бог, и зачитам
молитвата си:
О, мой боже, правий боже ...

ОТ НЕГОВОТО ВЕРЮЮ
ВСИЧКИ СТАВАМЕ „ВЕРЮЩИ“!

КИРИЛО-МЕТОДИЕВИЯТ ПАРК В ЗАЛАВАР ОТНОВО СЕ ОГЛАСИ ОТ „ВЪРВИ, НАРОДЕ ВЪЗРОДЕНИ“

Залавар е един от центровете на славянската писменост и дейността на Кирил и Методий. Тук те отсягат при княз Коцел в своя път към Венеция.

През 1987, когато българската гържа-ва издига първия паметник на Кирил и Методий, той стоеше самотно сред голо поле. Днес цялата околност е облагородена, могат да се разгледат останките от храм, изграден е центърът „Малък Балатон“, в който са представени природните и исторически забележителности на околността. И бяха изградени още два паметника на Кирил и Методий от други славянски народи, които също пазят тяхната памет – словаци и словенци. Не липсва и паметен стълб на католическия епископ, заклеяващ дейността на братята, които забавили християнизацията на тукашните хора... Паркът се разраства, а нашите връзки с хората в Залавар и през последните години укрепват.

24 май е празник и на местното училище, което носи името на славянските просветители и покровители на Европа, светите братя Константин-Кирил и Методий. Тук на празника са идвали ученици и учители от българското училище още от 80-те години. Мария Гереч, днес заместник-директор на училището в Шармелек, разказва, че това са били едни от най-хубавите ѝ детски спомени. Затова, когато става учител, се заема да възстанови тези контакти. Днес те са ежегодни. Всяка година представители на българската общност и на училището посещават Залавар, поднасят венци, участват в общата програма заедно с местното училище. През 2016 г. там заведохме и нашите приятели от програма „Еразъм“, защото наред с базиликата „Сан Клементе“ в Рим, християнският център Миклушице в Чехия, Залавар е третото

свято място в Европа, свързано с паметта на славянските първоучители.

Програмата на двете училища бе изнесена в местния храм, след което се отправихме към Кирилометодиевия парк, който се намира в близост до Залавар. Там изпяхме заедно химна на Кирил и Методий, ние – на български, местните деца – на унгарски. Венците отново отрунаха българския паметник.

Близките отношения с училище „Кирил и Методий“ в Залавар намират място през цялата година. През октомври група от училището посети България по време на Деня на българо-унгарското приятелство. Навярно това, вече повече от 30-годишно приятелство е накарало учители и родители да уницират и обучение по български език в двете училища в Залавар и Шармелек от следващата учебна година.

A ZALAVÁRI CIRILL ÉS METÓD PARKBAN ÚJRA FELZENGETT A „MENJ, TE ÚJJÁSZÜLETETT NÉP”

Zalavár a szláv írásbeliség, illetve Cirill és Metód munkásságának egyik központja. Itt szálltak meg a szent fivérek Kocel fejedelemnél a Velencébe vezető úton.

1987-ben, amikor a bolgár állam ez első szobrot emelte Cirill és Metód tiszteletére, az még a csupasz mezőn állt. Mára az egész környék kiépült, meg lehet nézni egy templomromot, felépült a Kis-Balaton Központ, amelyben bemutatásra kerülnek a környék természeti és történelmi nevezetességei. Még két szobrot emeltek Cirill és Metód tiszteletére az emléküket szintén őrző szlovén és szlovák nép képviselői. Nem hiányzik annak a katolikus püspöknek a szobra sem, aki bírálta a testvérek tevékenységét, amellyel las-

sították a helyi emberek keresztény hitre térítését... A park növekszik, a mi kapcsolataink a zalavári emberekkel az utóbbi években is erősödnek.

Május 24-e a helyi iskola ünnepe is, amely a szláv felvilágosítók és Európa védőszentjeinek, Konstantin-Cirill és Metód nevét viseli. Ezen az ünnepségen itt már a 80-as években is jártak a bolgár iskola diákjai és tanárai. Gedecs Mária, a sármelléki iskola igazgató-helyettese azt mondja, hogy ezek az egyik legszebb gyermekkori emlékei. Ezért, amikor tanár lett, nekiállt visszaállítani a kapcsolatokat, amelyeket azóta ismét minden évben ápolnak. A bolgár közösség és az iskola képviselői évente meglátogatják Zalavárt, és részt vesznek a műsorban a helyi iskolával. 2016-ban elhoztuk ide az Erasmus program keretében megismert barátainkat is, ugyanis a római Szt. Kelemen bazilika és a csehországi Mikulcsice mellett Zalavár a harmadik szent hely Európában, amely kapcsolódik a szláv tanítók emlékéhez.

A két iskola a helyi templomban adta elő műsorát, majd elindultunk a Cirill és Metód parkba, amely Zalavár mellett található. Ott együtt énekeltük Cirill és Metód himnuszát – mi bolgárul, a helyi gyerekek pedig magyarul. A bolgár szobrot újra elhalmozták a koszorúk.

A Sármelléki Általános Iskola Zalavári Cirill-Metód Tagiskolájával ápolt közeli kapcsolatok egész évben helyet kapnak. Októberben az iskola diákjainak csoportja meglátogatta Bulgáriát a bolgár-magyar barátság napja alkalmából. Valószínűleg ez volt az oka annak, hogy a tanárok és diákok kezdeményezzék a bolgár nyelv oktatását a zalavári és a sármelléki iskolában a következő tanévtől.

ZAKRIVÁNE NA UČEBNATA GODINA V BULGÁRSKOTO UČILIŠĆE ZA RODEN JEZIK

ÉVZÁRÓ A BOLGÁR ISKOLÁBAN

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ГОДИНАТА В БЪЛГАРСКАТА ДВУЕЗИЧНА МАЛЦИНСТВЕНА ДЕТСКА ГРАДИНА – ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ЕДИН ВЪНШЕН НАБЛЮДАТЕЛ

На 8 юни отново станахме съпричастни на едно от най-хубавите и най-запругващи тържества в детската градина – балът при завършването. Имах щастието до проследя цялата подготовка и самото представление...

Като начало ще издам само, че не останаха непросълзени очи. За тържеството момиченцата облякоха най-красивите си грехи. Цяло представление си беше дори само докато си показваха една на друга лъскавите тълени роклички. Момченцата се отнесоха по-възгържано към този процес, но и те, естествено, бяха облечени добре. След това настъпи изпълнението с напрежение очакване... дали тате и мама ще стигнат навреме? Къде ли са вече? Разбира се,

всички пристигнаха и празненството започна.

Ръководителката на градината Габриела Хернади Егервари поздравих децата и родителите им. Може би този ден беше най-труден за нея, защото, подобно на бъдещите първокласници, и тя си взе сбогом с градината. Повеќе от 40 години в професията и близо 10 години от тях, прекарани в българската детска градина. Отнася се към децата по уникален и запругващ начин. С обич, търпение, разбиране и всеотдайност, сякаш са нейните собствени деца. Когато я запитах защо е избрала тази професия, тя ми отговори: „Моите детски учителки не бяха добри. И си казах, че аз искам да стана такава учителка, при която децата ще се чувстват много добре.“ Мисля, че е успяла. Бих могла и от име-

то на родителите и децата да заявя: Благодарим ви!

Програмата по случай завършването на годината беше пищна. Децата пяха на унгарски и български език, рецитираха стихотворения и се сбогуваха с другарчетата си, които от есента ще бъдат ученици. Завършващите вероятно още не могат да почувстват каква стъпка представя това в техния живот. Защото те ще продължат да посещават заниманията в българското училище, да се срещат с приятелите си и да поздравяват любимите си учителки от детската градина. Но родителите знаят, че всичко вече ще е различно. Децата им са стигнали до важен етап не само в своето израстване, но и в семейството. Преминали са успешно през първото стъпало, а сега продължават напред по пътя.

Трогателно беше да се види как родители, баби и дядовци гледат с блеснали очи своите деца. Стискаха им палци и се гордееха с тях. И има защо, децата са страхотни! Прекарах

с тях цял ден, видях как си играят, как въпреки някои езикови прегради те си помагат и се обичат. Точно затова и родителите могат да се гордееят със себе си, защото избирайки българската детска градина за своите деца, те са им дали възможност да се помят в две култури и да бъдат открити един с друг и пред света! А това нямаше да може да се осъществи без прекрасните педагози в градината, които вършат фантастична работа и освен на основни познания в езика учат децата и на толерантност и разбиране. За тази чудесна работа и за обичта, с която даряват малките деца, отново единствено, което бих могла да кажа, е: Благодаря!

Скъпи Децата! Скъпи завършващи! Поздравявам ви, че така уверено напредвахте из гебрите на живота и ви пожелавам и за бъдеще да откривате правилните пътеки. Не забравяйте, че вашите родители и учители винаги ще ви помагат в това. Големи късметлии сте, защото сте гонесли огромно съкровище от дома си, което сте умножили в градината. Радостно е да се види колко сте открити и възприемчиви един спрямо друг и спрямо света. Запазете този свой добър навик, защото вярвам (а и от опит знам), че в живота така доброто винаги ще ви застига.

ВИОЛЕТ ДОЦИ

ЕВЗАРО А БОЛГАР КЭТНЫЕЛУ НЕМЗЕТИ- СЭГИ ОВОДАБАН – ЕGY КЭЛСӨС СЗЕМЭВЕЛ

Юниус 8-ан ўзраелхеттүк аз оводай лёт егйик леззехб и лезмехатобб ўннепсэгет, а баллагаст. Волт сзере- нсэм вэгйгкисэрни а кезүлөдест и аз елөадаст... елөлжарөбан сзак анныт, сзем нем мараст сзаразон.

Аз ўннепсегре кезүлөдөв а кисланык а леззехб рухайкба бұтк. Мар онагабан аз егй шовмүсөр волт, ахов мутогаттэк егмаснан а хабос-бабос, сзиллөг рухайкат. А кисфиүк ет а көрт лазаббан вettek, персе өк и сзепен елөлтөзтек. Азтан көветкезет а фезүлт варакозас... вайон идеэр апа мег аныа? Hol вannah мар? Персе мөндөнки мегеркезетт и кездетет вете аз ўннепсег.

Егөрваринэ Хернади Габриела оводавезетө көсзөнтөтө а гырекекет и сзүлеикет. Талан өнеки волт а лезнехезехб ез а нап, hiszen аз иколэба кезүлө гырекехез хасонлөан, ө и сзүсүзик аз оводатол. Төбб мөнт 40 еве ван а пэлыан и сзөкл 10 евет төлтөт а болгар оводабан. Егедүлаллө и сзівет мөленетө аз, ахов а гырекек елө елөдүл. Сзереететт, түрелеммел, мегертесел и одаадассал, минта а сажат гырекеи лөненек. Амикор мегкөрдөзетт, мөрт вэлэсзтөтө ет а сзакмат, азт елелте: - „*Nekem nem volt jó óvó nénim. Én azt mondtam, hogy én olyan óvó néni szeretnék lenni, akinél nagyon jól érzik magukat a gyerekek.*” – Азт hiszen, ез сикерүлт. А сзүлөк и а гырекек елөвөбан и азт мөндөхатөм, көсзөңжүк сзепен!

Аз евзэрө мүсөр пазар волт. А гырекек магарул и сз болгарул и енекетек, версекек сзавалтөк, и сз елбүсүзтаттэк иколэба кезүлө тэрсайкат. А баллагөк валөсзүнүлөг мег нем ерзик, меккөра лөпес ез аз елөтүкбө. hiszen угаынугы вөсзэжэрнак а болгар иколэа фөглөкозасайра, талалөкознөк мажд а баратайккал и сз көсзөжөннек кедвөнк оводө туджэк, ахов мөндөн мас лөсз. Гырекекек елөртөк егй мөртфөлдкөвет мөнд а елөнтөтө

валэсан, мөнд а сзасал елөтөбө. jól вettek аз елө акадэлыт, халаднак аз ўтөн.

Игазан мөгатө волт латни, ахов сзүлөк и нагсзүлөк сзиллөг сзөмөккөк елөлтөтөк гырекекекет. Сзөрөтөтөк ертөк, и сзүсзкөк волтөк рэжүк. Лөхөтнек и, нагын клэсз гырекек! Вөлүк төлтөтөм егй егезь напөт, латтам, мөлен сзепен жэсзанөк егмассал, ахов аз есетлөес елөлы акадэлык елөнөре и сзегөтөк и сзөреетөк егмөст. Эппен езөрт а сзүлөк и сзүсзкөк лөхөтнек магука, мөрт азал, ахов ўгы дөнтөтөк, а болгар оводэба жэратжэк а гырекекекет, мөгаттэк некөк а лөхөтөсөгөт, ахов кет културат сзөвжанак магука и нөйтөтөт аллөанөк егмөсхөз и а вөлэжөх! Миндөз едөг нем валөсүлхатна мөг аз оводэа кывалө едөгагөсуйа нөклөк, акөк фантасзтөкус мөнкөт вөгөзөнек и а елөлы алапөкөн тұл елөгадасэра и мөгертөсэра танөтжэк а гырекекекет. Езөрт а фантасзтөкус мөнкөтэрт и а сзөреетөтөрт, амөвл а көсзөк елө елөдүлөнак, мөгөнт сзөк азт тудөм мөндөни, көсзөжөнм!

Көдвөс Гырекек! Көдвөс Баллагөк! Gratulálok Nektek, ахов өлен сзепен халадтөк аз елөт ердежөбө и кыванөм, ахов а жөвөбө и сзөмөг мөгталалжөтөк а елөес өсвөныт. Не елөдөжөтөк, ахов сзүлөитек и танэрайтөк еббөн мөндөг а сөгөтсөгөтөкө лөсзөнек. Сзөренсөсөк вэгйтөк, мөрт өрөасөй көнксөт хөзтөк өтөхөнрөл и аз оводэбан и төвөбб гыарөпөхтөтөтөк азт. Öröm látni, ахов өлен нөйтөтөт и елөгадөан аллөтөк егмөсхөз и а вөлэжөх. Tartsátok meg ezt а жө сзөкөсөтөкөт, мөрт hiszen (и тэпасзталөм), ахов аз елөтбөн өгы мөндөг мөгталал мажд Бөннекетөк а жө.

DÓCZI VIOLETT

Мили деца,
с тази приказка редак-
цията на Български
вести ви желае приятна
ваканция!

МАЙЧИНА СЪЛЗА

Ангел Каралийчев

Заромоля гребен есенен гъждец. Жълтият листак в градината светна. Големите гроздови зърна по лозницата набъбнаха и кожицата им взе да се пука. Наведе моравото гумитровче цветовете над търкулнатото в шумата пукнато гърне. Сви се малкото птиче-лястовиче в гърнето на гърнето и затрепера от стуг и мъка. Всички си отидоха. Отлетяха на юг неговите две сестричета. Изгуби се майчицата му в топлите страни. Кой ще го стопли в тая гъжговна нощ? Оставиха го само в гърнето на гърнето, защото беше сакамото и не можеше да лети. През лятото избухна пожар в къщата, пог чиято стряха майка му беше свила гнездо. Докато старата лястовичка смогна да грабне рожбата си от огъня, един въглен падна в гнездото и парна лястовичето по гясното крило. Голотто пиле примря от болка. Когато се свести, то видя, че се намира в ново гнездо, а над него седи майка му с клюмнала глава. Най-напред се опита да раздвижи крилца, но не може, защото гясното, изгореното крило беше изсъхнало.

Търкулна се лятото. Потъмняха гроздовите зърна. Пукнаха се пъпките на гумитровчетата в градината. Почнаха да се събират лястовичките по телеграфните жици. Те се готвеха за път. Жиците заприличаха на броеници.

Една сутрин старата лястовичка смъкна своята сакамота рожба в градината и рече:

— Мило дете, ние днес ще заминем на юг. Ти не можеш да летиш. Затуй ще останеш тука, ето в онуй гърне съм ти нагласила мека перушина. Там ще лежиш. А когато огладнееш, излез навън и си клъвни нещо. Цялата градина е зарината с плод. Виж какво хубаво гумитровче е склонило чело над входа на гърнето. Ти не тъгувай. Напролет ние пак ще се върнем.

— Благодаря, майчице, гето си се погрижила за мене! — промълви сакамото и за да скрие сълзите си, навря главича под крилото на майка си и притихна.

Всички си отидоха. Занизаха се мрачни дни. Завалях гребен гъждец. Наквасеното гумитровче тежко отпусна цвят над гърнето. Една гъжговна канка се търкулна по най-долния листец на цвета и се нагласи да падне.

— Ах, колко съм уморена! — въздъхна тя.

— Откъде идеш? — попита любопитно лястовичето.

— Остави се. Голям път изминах. Ида от Великия океан.

Там се родих. Аз не съм гъжговна канка: Аз съм сълза.

— Сълза ли? Каква сълза? — надигна се тревожно лястовичето.

— Майчина. Историята на моя живот е къса. Преди девет гена уморена и насълзена лястовичка кацна върху мачтата на един голям океански параход. Аз стоях в гясното око на кахърната птичка. Океанът ревеше. Духаше силен вятър. С немошен глас продума лястовичката на вятъра:

— Братко ветре, когато ходиш над света, ако минеш през България, отбий се при моето сиротно пиле и му кажи да се пази от черния котак, който се върти в градината. Забравих да поръчам на рожбата си, когато тръгвах. Кажи му още, че моето сърце изсъхна от мъка.

— Къде е твоеото лястовиче? — попита вятърът.

— Оставих го в едно пукнато гърне, търкулнато, в градината, където цъфтят морави гумитровчета.

Догето изрече тия гуми старата лястовичка, аз се отроних от околото ѝ. Вятърът ме грабна и ме понесе над света. Девет гена летях. Ето сега паднах на туй цвете. Колко съм уморена! Искам да канна и заспя.

Сърцето на сакамото, лястовиче се обърна. Стана бърже, отвори човка и пое отмалялата майчина сълза.

— Благодаря ти, майчице! — прошепна то, легна си в перушината и заспа, затоплено от сълзата, сякаш беше пог майчините си криле.

Камен Донеv ще ни гостува с нов спектакъл

„Възгледите на един учител за всеобщата просвета“.

на 11 октомври от 19 часа на сцената
на **Българския културен дом**

Не пропускайте шанса да гледате тази
невероятна комедия!

Пример за невероятно можеене, тънка
чувствителност и огромен талант.

Вход свободен!

Задължителна регис-
трация на тел:

06 1 216 42 10

или на мейл:

bolgonk@bul.hu

От Малко театро

Очаквайте
новата премиера
на Малко театро

След премиерата ще има среща с
авторката. Поради ограничения брой на
местата Ви молим **да се регистрирате**
на **061 /216-42-10** или на **bolgonk@bul.hu**

„Цъфнали очи“

С участието на българските
актриси:

Мария Джойкева

Никол Николова

Никол Султанова

Цветелина Николова

Музика:

Атила Шимон

Декор и костюми:

Хана Вегшьо

Режисура:

Ицван Наги

Габриела Хаджикостова

по романа на
Радостина Ангелова
„Виенски апартамент“
на 17 септември
от 19 часа в
Eötvös 10 Községi
és Kulturális Színtér

Спектакълът се осъществява с подкрепата на Министерството на човешките ресурси

IN MEMORIAM КАМЕН МИХАЙЛОВ

На 25 май 2018 г. при трагични обстоятелства загубихме колега-та проф. Камен Михайлов, лектор по български език в Университета „Л. Йотвюш“. В Буганеца проф. Михайлов пристигна преди 4 години, преподаваше български език, литература и цивилизация на студентите по славистика и българистика. Опознахме го като колоритна личност, многостранен учен, отличен преподавател и отзивчив колега с приятно чувство за хумор, от който винаги получавахме компетентна и задълбочена помощ, било то сложен научен въпрос или начин за приготвяне на някое българско традиционно ядене.

Камен Михайлов неотдавна навърши 64 години, роден е на 7 май 1954 г. в София. Завършил е българска филология и философия в СУ „Кл. Охридски“, от 1984 г. е сътрудник на Института по литература към БАН, от 2015 г. е професор. От 1988 г. е кандидат на филологическите науки с труд на тема „Жанрови проблеми в творчеството на П. Р. Славайков“, през 2000 г. е защитил хабилитация на тема „Текст и контекст у Ботев“, а Доктор на филологическите науки става с труда „Български/български образи в рускоезична среда“ (2014). От 1978 г. преподава в различни висши учебни заведения (София, Кържалу, Пловдив), между 2005 и 2010 г. е бил лектор по български език и литература-

ра в Русия, а от 2014 г. – в Буганеца. Освен с научна и преподавателска дейност, в свободното си време Камен Михайлов е изработвал оригинални гървени икони. Иконите, направени по време на престоя му в Буганеца бяха представени на две изложби през преподавателите и студентите на Буганецкия университет и по-широката публика.

*Винаги ще си спомняме за теб!
Почивай в мир, Камен!*

ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ И СТУДЕНТИТЕ
ОТ СПЕЦИАЛНОСТТА „БЪЛГАРСКА ФИЛОЛОГИЯ“

IN MEMORIAM KAMEN MIHAJLOV

2018. május 25-én tragikus hirtelenséggel veszítettük el kollégánkat, az ELTE bolgár szakának lektorát, Kamen Mihajlov professzort.

Négy éve érkezett Budapestre, bolgár nyelvet, civilizációt és irodalmat tanított a bolgár szakos hallgatóknak. Személyében színes egyéniséget, sokoldalú tudóst, kiváló tanárt és jó humorú, segítőkész kollégát ismertünk meg, akitől bármikor, bármilyen szakmai kérdésben alapos és kompetens segítséget kaptunk, legyen szó egy összetett tudományos problémáról vagy egy hagyományos bolgár étel elké-

szítésének módjáról.

Kamen Mihajlov nemrég ünnepelte 64. születésnapját, 1954. május 7-én született Szófiában. A Szófiái Tudományegyetemen végzett bolgár és filozófia szakon, 1984-től dolgozott a Bolgár Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetében, ahol 2015-től már professzor volt. Kandidátusi disszertációját 1988-ban védte meg, „Műfaji problémák Petko R. Szlavejkov életművében“ címmel, 2000-ben habilitált a „Szöveg és kontextus Botev műveiben“ c. tudományos értekezéssel, a tudomány doktora címet pedig „A bolgárok alakjai orosznyelvű környezetben“ c. művével érdemelte ki (2014). 1978 óta folyamatosan tanított a bolgár felsőoktatásban (Szófia, Kardzsali, Plovdiv), 2005–2010 között Oroszországban, 2014 szeptemberétől pedig Budapesten volt a bolgár nyelv és irodalom lektora.

A tanítás és a tudományos munka mellett Kamen Mihajlov szabadidejében fából faragott, különleges ikonokat készített. A budapesti tartózkodása alatt faragott ikonjait két kiállításon is megcsodálhatták az ELTE oktatói és hallgatói, illetve a szélesebb magyar közönség is.

*Emlékét megőrizzük szívünkben!
Nyugodj békében, Kamen!*

A BOLGÁR SZAK OKTATÓI
ÉS HALLGATÓI

ПОЧИНА ИВАН УДВАРЕВ

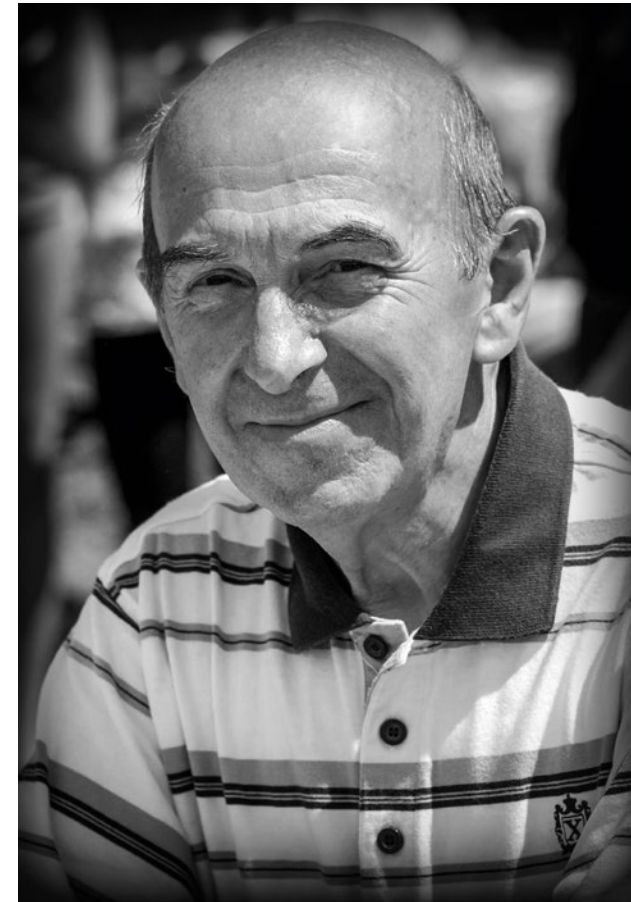
Благ, готов да помогне, да учи на любов към Бога и на смирение. Иван Удварев може да бъде за пример на следващите поколения с тихия си и всеотдаен труд за добруването на общността ни.

Иван Удварев е родом от Поликраище. В Унгария идва в началото на 50-те години и още от самото начало членува в Дружеството на българите в Унгария. Човек с техническо образование, Иван Удварев развива собствен бизнес и в началото на 70-те години вече е един от утвърдените български търговци в Централните хали в Буганеца. Активно работи в Църковното настоятелство като негов член, а по-късно – председател. По време на неговото председателство е построен параклисът „Св. Трифон“ в двора на Българския православен храм „Св. св. Кирил и Методий“.

Камо дългогодишен председател на Българската православна църковна община тази година му бе присъдена награда 3 март. През 2010 г. по случай 70-годишния си юбилей бе награден с отличието „Хората с добри сърца“ от Епархийския съвет на Западно и Средноевропейската епархия.

Настина беше от малкото хора с добри сърца!

Дано има леко небе!

ELHUNYT UDVAREV IVÁN

Jólelkű, segítőkész, alázatra és Isten iránti szeretetre tanító. Udvarov Iván az eljövendő nemzedékek példaképe lehet csendes és odaadó munkásságával, amellyel közösségünket szolgálta.

Udvarov Iván Polikraiste szülöttje. Magyarországra az 50-es évek elején érkezett, és már a kezdetektől tagja a Magyarországi Bolgárok Egyesületének. Bár műszaki végzettségű, Udvarov Iván saját üzletet nyitott és a 70-es években már tekintélyes bolgár kereskedőnek számított a budapesti Nagycsarnokban. Aktívan dolgozott a templomi testületben előbb tagként, majd elnökként. Elnöksége idején épül a Szt. Trifon kápolna a Szt. Cirill és Szt. Metód Bolgár Ortodox Templom udvarán.

A Bolgár Egyházközösség elnökeként végzett sokéves munkájáért idén „Március 3.” díjjal tüntették ki. 2010-ben, 70. születésnapja alkalmából a Nyugat-és Közép-európai Egyházmegyei Tanács a „Jószívű Emberek” díjat adományozta neki.

Valóban a kevés jó szívű emberek egyike volt!

Nyugodjék békében!

СЕПТЕМВРИ 2018

2018 SZEPTEMBER

01.09 | 11.00 (събота)

Откриването на учебната година в
Българското училище за роден език

МЯСТО

1062 Будапеща, ул. Байза №44

17.09 | 19.00 (понеделник)

Премиера на Малко театро

„Цъфнали очи“

МЯСТО

Eötvös 10 Községi és Kulturális Szintér

1067 Будапеща, ул. „Eötvös” №10

28.09 (петък)

10.00 – 13.00

Среща на учители от българските
училища в чужбина

15.00 – 16.00

Представяне на сборника
„Толкова близо, толкова далеч“

МЯСТО

1062 Будапеща, ул. „Байза“ №44

29.09 (събота)

10.00

Откриване на паметна плоча на
сградата, където се е помещавало
първото българско училище

МЯСТО

1093 Будапеща, ул. „Лоняи“ №4

11.00

Юбилейна среща на бивши
учители и ученици

МЯСТО

1062 Будапеща, ул. „Байза“ №44

18.00

Празничен концерт по случай юбилея
с участието на хор „Богра смяна“

МЯСТО

Български културен дом
1097 Будапеща, ул. „Вагохид“ №62

09.01 | 11.00 (събота)

**A Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi
Iskola** évnyitó ünnepsége

HELYSZÍN

1062 Budapest, Bajza u. 44

09.17 | 19.00 (hétfő)

Kivirágzott szemek –
a Malko Teatro új bemutatója

HELYSZÍN

Eötvös 10 Községi és Kulturális Szintér

1067 Budapest, Eötvös u. 10.

09.28 (péntek)

10.00 – 13.00

A határon túli bolgár iskolák
tanárainak találkozója

15.00 – 16.00

Az „Oly közel, oly távol” című
kötet bemutatója

HELYSZÍN

1062 Budapest, Bajza u. 44.

09.29 (szombat)

10.00

Emléktábla-avatás azon
az épületen, ahol az első
bolgár iskola működött

HELYSZÍN

1093 Budapest, Lónyay u. 4.

11.00

Öregdiákok és tanárok
jubileumi találkozója

HELYSZÍN

1062 Budapest, Bajza u. 44.

18.00

Ünnepi koncert a bulgáriai „Bodra smjana”
kórus részvételével

HELYSZÍN

Bolgár Művelődési Ház
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.

**Редакцията на Български вести Ви желае хубаво
лято, зареждащи емоции и много слънце!**